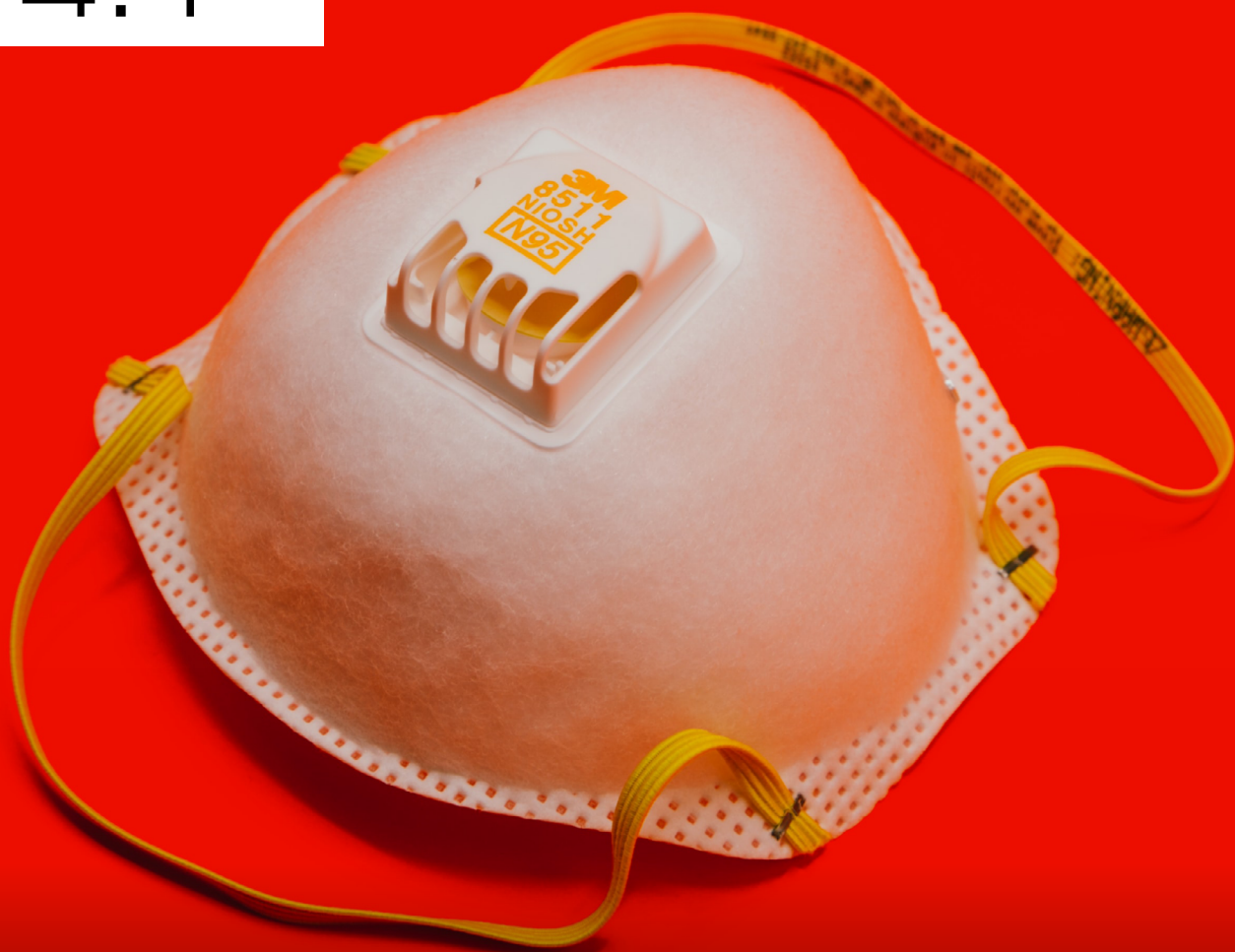

KKI

4:1

Hogyan változhat Kína
megítélése Kelet-Közép-Európában
a világjárvány hatására?

KKI 4:1

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2020.

Szerkesztő:

Garai Nikolett

Szerzők:

Molnár Tamás Levente – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Garai Nikolett – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Kiss Dávid és Seres Ferenc – Közép-Európa Társaság

Németh Ferenc – Külügyi és Külgazdasági Intézet

Tördelés:

Lévárt Tamás

Fotó:

unsplash.com

<https://unsplash.com/photos/qMrdgxnTfx4>

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának

A sorozatban eddig megjelent kiadványok

2020/15. [How does the Coronavirus outbreak affect Middle Eastern and North African conflicts?](#)

2020/14. [What impact will the COVID-19 pandemic have on the global role of China?](#)

2020/13. [Hogyan változhat Kínamegítélése Nyugat-Európában a világjárvány hatására?](#)

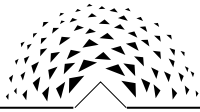
Régebbi számaink elérhetőek a [KKI](#) honlapján.

A Külügyi és Külgazdasági Intézet 4:1 című sorozatában négy kutató válaszol röviden ugyanarra – a nemzetközi politikát és gazdaságot érintő – kérdésre. Célunk a magyarországi tudományos viták elindítása és a szakértők közötti párbeszéd elősegítése. E számunkban a következő kérdésre kerestük a választ: „Hogyan változhat Kína megítélése Kelet-Közép-Európában a világjárvány hatására?”

MOLNÁR TAMÁS LEVENTE

A kínai maszkdiplomáciával kapcsolatban az Európában uralkodó narratíva-kavalkádból Ausztriában április közepéig a sajtóban megjelent hírek, elemzések és kommentárok, valamint a politikusi nyilatkozatok alapján alapvetően négy fő irány figyelhető meg. Az első a „Kínától most visszkapjuk azt a segítséget, amit mi is adtunk nekik, amikor ők voltak bajban, amiért egyébként természetesen nagyon hálásak vagyunk” című, a második a „kínai védőfelszerelések silány minőségéről” szóló, a harmadik a „kínai vezetés mulasztásaira”, a negyedik pedig a „kínai befolyás növekedésének veszélyeire” felhívó narratíva. Az alábbiakban ezt a négy irányvonalat fogom röviden bemutatni és példákkal alátámasztani.

Sebastian Kurz (ÖVP) Alexander Schallenberg külügyminiszterrel idén február közepén közösen [találkozott](#) Vang Ji kínai külügyminiszterrel az 56. Münchener Biztonságpolitikai Konferencián, ahol az osztrák felek ígéretet tettek, hogy egészségügyi védőfelszereléseket fognak küldeni Kínának. Nagyjából egy héttel később, február 23-án jelent meg az osztrák belügyminisztérium honlapján a [hír](#), miszerint több mint 27 tonna egészségügyi eszközt szállítottak az osztrákok Vuhanba. A kínai fél viszonzására nem kellett egy hónapot sem várni, az Austrian Airlines két gépe március 23-án 130 tonna, Kínából érkező felszereléssel a fedélzetén szállt le Schwechatban. A szállítmányt az olasz dél-tiroli tartományi kormány megrendelésére a szintén dél-tiroli Oberalp Group AG sportszergyártó cég a kínai partnercégnél rendelte meg és fizette ki 9,3 millió euró értékben, a „kínai légihidat” – ahogy azt a Ballhausplatz-on nevezték –, valamint a logisztikai segítséget az osztrákok biztosították. Mivel az Osztrák Vöröskereszt (ÖRK) és a gazdasági minisztérium jóval nagyobb megrendelésekben volt érdekelt, ezért már a szállítás napján keretszerződést kötöttek az Oberalp Group AG-val, így az osztrák Tirol tartomány egészségügyi létesítményei is részesülhettek az egészségügyi szállítmányból. A messze a legnagyobb olvasótáborral rendelkező osztrák Kronen Zeitung napilap [Kína kétszeresen is visszafizeti a koronasegítségünket](#) címmel jelentetett meg egy cikket, a narratívát pedig a későbbiekben több [másik lap](#) is átvette. Az osztrák lapokban egyébként meglehetősen sokáig nem volt egyértelműen feltüntetve, hogy a szállítmányt valószínűleg a dél-tiroli cég rendelte meg, melyből a keretszerződés révén egy részt átadtak a határ másik oldalán lévő tiroliaknak (a helyi kormány is leadott rendelési igényt Bécsnek, de az Oberalp kínai kapcsolatai révén Bozenben gyorsabbak voltak). A zavarhoz az osztrák kancellár nyilatkozata is hozzájárult, aki a szállítmány érkezésekor így [fogalmazott](#): „mindannyiunk érdeke, hogy a rendkívül szükséges

eszközöket amilyen gyorsan csak lehet, Tirol – mint a leginkább érintett tartomány – rendelkezésére bocsássuk. És a logisztikai kihívásban nem hagyjuk Dél-Tirolt sem cserben.” Erre reflektálva az ellenzéki pártok közül az FPÖ egy nyilatkozatot adott ki, melyben hevesen kritizálta Kurz és az ÖVP „[marketingszélhámoságát](#)”, már ami az Oberalp tollával való ékeskedést illeti.

A második narratíva nem sokkal a két AUA-gép leszállását követő pillanatokban született meg, amikor az ORF osztrák közmédia jelentése szerint a Vöröskereszt már az áruk szemügyre vételénél „[gyanakvó](#)” volt azok minőségével kapcsolatban. A minőség-ellenőrzési procedúra további fázisait a dél-tiroli [salto.bz által publikált cikk](#) foglalja össze rendkívüli részletességben. Mivel a keretszerződés miatt az osztrák gazdasági minisztériumnak fizetési kötelezettségei voltak, a minisztérium megbízta az Essenben lévő német DEKRA minőségvizsgáló intézetet, hogy tesztelje az Oberalp által rendelt maszkokat. A DEKRA március 27-i jelentése lesújtó volt, melyben megállapították, hogy a KN95-maszkokat olyan rosszul lehet csak felhelyezni, hogy a standardizált tesztek közül egy sem végezhető el rajtuk. Christoph Engl, az Oberalp vezérigazgatója ezért az ÖRK-t bevonva egy második teszt elvégzése mellett döntött, melyet az osztrák hadsereghez tartozó Felszerelési és Haditechnikai Intézet (ARWT) Bécs Simmering kerületében lévő laborjában készítettek el. A háromoldalas jelentés március 28-án készült el, mely a dél-tiroli lap szerint még a német vizsgálatnál is „katasztrófálisabb” eredményt mutat ki.

A harmadik narratívára számos online sajtótermék bejegyzését lehetne idézni, ezek közül én az ORF honlapján megjelent [elemzést](#) fogom részletezni. Az április 4-én megjelent írás többek között arról szól, hogy a 2002–2003-as SARS-járványt követően Kínában 2004-ben egy nemzeti közvetlen értesítési rendszert alakítottak ki, amely fertőző betegségek észlelése esetén lett volna hivatott az állami egészségügyi létesítményeket tájékoztatni a veszélyről. Hogy a vuhani egészségügyi kormányzat a rendszert miért nem élesítette az új koronavírus megjelenésekor, arra az ORF-cikk alapvetően a politikai retorzióktól való félelmet nevezi meg okként. Az információk visszatartása ezután állami szinten is zajlott tovább, így az állami egészségügyi bizottság csak december 31-én (másfél hónappal a vírus első megjelenését követően) adott engedélyt a vuhani hatóságoknak, hogy nyilvánosságra hozhatják a járvány kitöréséről szóló eredményeket. A kínai kormány ugyanezen a napon informálta a WHO pekingi irodáját is az esetről.

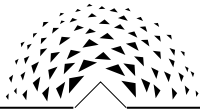
A negyedik, és egyben utolsó narratívát az addendum.org honlapján megjelenő [Egészségügyi Selyemút: Kína koronasegítségére nemcsak áldás](#) című elemzése foglalja jól össze. Az írás szerzői kiemelik, hogy március 27-e és április 10-e között 19 teherszállító gép érkezett Kínából egészségügyi szállítmányokkal, melyek közül több repülőnyi adomány is érkezett (a fent részletezett március 23-i első szállítmánnyal ellentétben). Az adományozók között olyan kínai állami és magántulajdonban lévő cégek is szerepelnek, mint az online kereskedő Alibaba, a New World ingatlanpiaci cég, az Industrial and Commercial Bank of China, a Huawei vagy a CRRC vasúttársaság. Az adományok átadásait követő gyakori sajtótájékoztatókon Li Hsziao-si bécsi kínai nagykövet is jelen szokott lenni, melyekről gondosan

dokumentált felvételek is készülnek a nyilvánosság számára. Az írás szerint a kínai cégek PR-kampánya alapvetően a piacszerzést elősegítő befolyásszerzéshez nyújtanak lehetőséget. A portál idézi a bécsi kínai nagykövetség közleményét is, amely szerint mindez a „jószívűség megrágalmazása” lenne, hiszen, ahogy egy kínai mondás is tartja, „havas időben szemet küldeni... minden állam és minden ember számára egy magától értetődő dolog”. Ennek a narratívának egy másik lényeges eleme az Ausztria közvetlen szomszédságában történő kínai befolyásszerzésről szól. A DER STANDARD-ban megjelent [cikken](#) Vedran Džihic, az *Österreichisches Institut für internationale Politik* vezető kutatója az EU és a délkelet-európai országok közötti elidegenedési veszélyre hívja fel a figyelmet, melyet a kínai segítségnyújtás körüli vita tovább fokozhat. Az osztrák külpolitika számára kiemelt fontossággal bíró délkelet-európai térségben végbemenő potenciális kínai befolyásszerzés (főként ami Szerbiát illeti) így Ausztria számára is komoly következményekkel járhat.

A fent kifejtett négy alternatíván túl érdemes még egy dologról röviden említést tenni, amely Kína jövőbeli helyzete szempontjából jelentőséggel bír. Április 10-én Margarete Schramböck (ÖVP) gazdasági miniszter [bejelentette](#), hogy a türkkizöld kormány szigorítani tervezi a külgazdasági törvény külföldi beruházási ellenőrzéséről és a hazai szellemi tulajdon védelméről szóló rendelkezéseit. Figyelembe véve a 2016–2017-es globális kiterjedésű kínai FDI-boomot, amely sok európai vállalat felvásárlásához (vagy az abba történő bevásárláshoz) vezetett, nem nehéz kitalálni, hogy az osztrák szigorítás mely országnak nem kedvez.

GARAI NIKOLETT

A cseh–kínai kapcsolatokat az elmúlt évben három jelentős esemény is beárnyékolta. Egyrészt, a Cseh Kiber- és Információbiztonsági Ügynökség (NÚKIB) által kiadott [figyelmeztetése](#) arra vonatkozóan, hogy a Huawei és ZTE, két kínai telekommunikációs cég eszközeinek és technológiáinak használata esetleges nemzetbiztonsági kockázatokat rejthet magában, feszültséget okozott a két ország közötti diplomáciai kapcsolatokban. Másrészt, a Prága–Peking [testvérvárosi szerződés felmondása](#) cseh részről jelentősen aláásta a kölcsönös bizalmat, amelyet a prágai Károly Egyetem cseh–kínai központjának bezárása és az ezt övező [botrány](#) tovább rontott. Harmadrészt pedig [akadozni kezdett](#) a 17+1 együttműködés is cseh oldalról a regionális formációval kapcsolatos elégedetlenségek miatt. Mindezek fényében fontos megjegyezni, hogy a koronavírus-járvány megfékezésére tett törekvések felülírták a diplomáciai konfrontációt, és a két ország segítséget nyújtott egymásnak a válság idején. Csehország több tonna orvosi felszerelést [küldött](#) Vuhanba februárban, Kína pedig a vírus európai terjedésére reagálva viszonzta ezt. Érdekes lesz majd szemmel kísérni, hogy vajon a koronavírus-járvány idején kibontakozó kínai „maszkdiplomácia” képes lesz-e a járvány lecsengése után új lendületet adni a közép-európai országokkal való bilaterális kapcsolatoknak.

A cseh–kínai kapcsolatok lehetséges irányvonalát két tényező határozhatja meg leginkább: a „kínai segítség” értékelése a külpolitikát meghatározó szereplők és a közvélemény felől. Az Andrej Babiš cseh miniszterelnök által vezetett kisebbségi koalíciós kormány (az ANO 2011-et és a Cseh Szociáldemokrata Pártot támogatja kívülről a Cseh- és Morvaország Kommunista Pártja) 2018. júliusi megalakulása óta megfigyelhető, hogy a cseh külpolitika tulajdonképpen három párhuzamos síkon zajlik. Eltérő, sőt sokszor ellentétes véleményeket és álláspontokat fogalmaznak meg a cseh külpolitikát leginkább befolyásoló szereplők. A Csehország számára kulcsfontosságú országokkal kapcsolatos irányvonal meghatározásáért három intézmény verseng egymással. Ennek megfelelően tehát Babiš miniszterelnök (ANO 2011 Mozgalom), Tomáš Petříček (ČSSD) külügyminiszter és Miloš Zeman államfő retorikája által formált képzeletbeli háromszögön belül kell vizsgálódnunk. Ez a hármasság nagyon jól megfigyelhető a cseh–kínai kapcsolatok tükrében is. Petříček külügyminisztériuma kritikusan szemléli a Kínával való kapcsolatok alakulását, Babiš egy sokkal óvatosabb Kínapolitika mellett kardoskodik, míg Zeman sokkal Kína-barátabb retorikát folytat.

Ami a közvéleményt illeti, érdemes kiemelni, hogy a Csehországba érkezett kínai szállítmányok nem önzetlen felajánlások voltak – mint ahogy az néhány médiumban elterjedt –, ugyanis a cseh állam ezeket [megvásárolta](#). Mindenesetre elmondható, hogy Kína hamar felajánlotta orvosi és egyéb felszerelések exportálását Csehország számára is, így már [március 18-án](#) 150 000 kínai gyorsteszt érkezett Csehországba, mely a kínai „maszkdiplomácia” első csehországi megnyilvánulásának tekinthető. Igaz, hogy a gyorsteszteket később több cseh egészségügyi dolgozó és intézmény is [bírálta](#) a minőségük miatt. [Március 20-án](#) érkezett az első orvosi szállítmány Sanghajból, ami 1,1 millió darab FFP-2 típusú légzésvédő maszkot tartalmazott, miután politikai botrány bontakozott ki Csehországban a védőmaszkok hiánya miatt. A szállítmányt a kormány tagjai Kína prágai nagykövetével közösen vették át, ami a már fentebb említett diplomáciai botrányok fényében egyféle közeledést jelez. Tehát a Prága és Peking között megkötött testvérvárosi szerződés körüli botrány miatt (a kínai fél nem hajlandó a szerződés szövegéből az „egy Kína” elv elismeréséről szóló paragrafust kivenni a prágai főpolgármester és az önkormányzat többszöri kérésére sem) megromlott viszony háttérbe szorult, ami annak köszönhető, hogy a prágai önkormányzat is [vásárolt](#) Kínától védőfelszereléseket. A prágai főpolgármester, Zdeněk Hřib szerint megmutatkozott, hogy az „egy Kína elvhez” való ragaszkodás nélkül is lehet üzletelni a kínaiakkal. A második kínai szállítmány [március 21-én](#) érkezett, ami hétmillió maszkot, 120 ezer védőruhát, 80 ezer védőszemüveget és több tízezer koronavírus-tesztet tartalmazott. [Március 24-én](#) is landolt egy hasonló szállítmány a pardubicei reptéren. Jelentős publicitást kapott Babiš Twitter-bejegyzése is, melyben kritikát fogalmaz meg az Európai Unió által nyújtott segítséggel szemben.

A koronavírus-járvány okozta válsághelyzetben Kína tehát elsősorban üzleti partnerként lépett fel Csehország számára. Ez a lépés azonban új mederbe terelheti a két ország közötti bilaterális kapcsolatokat. A cseh külpolitika hármassága miatt

és a Prága–Peking közötti testvérvárosi ügy okán azonban továbbra is bizonytalan, hogy milyen Kína-politikára számíthatunk cseh oldalról, valamint a maszkdiplomácia eléri-e a kívánt hatását.

KISS DÁVID ÉS SERES FERENC

A „maszkdiplomácia” szóösszetételt egy zavaró ellentét tölti meg feszültséggel: logikusan kifejtve azt jelenti, hogy egy erkölcsi kötelezettséget politikai tartalommal töltünk meg. A nemzetközi kapcsolatok terén önzetlen adakozást várni azonban pusztán naivitás. A segélyek célországainak az adakozó befolyásnövelésének enyhítése érdekében mégis érdemes lehet rövid távon naivnak mutatkozniuk: nincs választásuk ugyanis, a segítséget el kell fogadniuk.

A nyugati országok – elsősorban az EU és az Egyesült Államok – korábban kiépült együttműködési hálózat hiányában a hirtelen jött krízist többnyire [egyesevel próbálják megoldani](#), azonban valószínűleg még az uniós tagállamok összességének sincs elegendő erőforrása a járvány hatékony kezelésére. Kína ezt a hiányt tapasztalataival és termelési kapacitásával képes enyhíteni – a Népköztársaság „sármoffenzívájának” új fejezete nyílt. Lengyelország ezen kényszerpálya mentén úgy tűnik, nehéz helyzetbe került.

Először is, Varsó történelmi okokból [tart az orosz befolyás növekedésétől](#), ezért nem akarja kockáztatni az Egyesült Államokkal ápolt jó diplomáciai viszonyát egy Kínához való közeledéssel – sem pedig azt, hogy Kínával együtt Oroszország befolyása is növekedjen. Bár Lengyelország a 17+1 együttműködésnek névleg tagja, az utóbbi években igyekszik [távolságot tartani a kezdeményezéstől](#), és 2019-ben Washingtonban egy olyan [memorandumot](#) is aláírt, amely értelmében a Huawei nem építhet majd ki 5G-hálózatot az országban. Ezeket a súrlódásokat hagyományos diplomáciai szintre nem emelte a két ország ugyan, de Pekingben feltehetőleg nem vették jó néven. Erre utal az is, hogy miután a piacon forgó [kétes minőségű](#) egészségügyi felszerelések kiszűrése érdekében [a lengyel kormány diplomáciai úton](#) elintézte, hogy magánszemélyek és vállalatok az Alibabáról ne rendelhessenek semmilyen maszkot és fertőtlenítőszer (egyébként még a lengyel tulajdonú Allegróról és a holland OLX-ről sem [lehetett](#)), a kínai belső médiában több negatív hangvétellű cikk is megjelent Lengyelországról – némely [inkompetensnek](#), más [köpönyegforgatónak](#) („lengyel hullámvész”) nevezte az államot, és volt, amely egyenesen azt róttta fel számára, hogy [szabotálja a vírus elleni küzdelmet](#) (az esetről, amely során 23 720 darab Olaszországnak szánt FFP2-es maszk akadt el Lengyelországban, [az európai sajtó is beszámolt](#)). Ezzel szemben sem a kínai angol nyelvű sajtóban, sem a nyugati sajtóban nem található arra utaló cikkek, hogy gond lenne a lengyel–kínai kapcsolatokkal, ami szintén arra utal, hogy bár van konfliktus, azt nem kívánják hagyományos diplomáciai szintre emelni. Kína jelenleg is jó viszony kialakítására törekszik csaknem minden országgal, ezt a kétes minőségű egészségügyi szállítmányok okának [gyors felderítése](#) és a [bevezetett minőségellenőrzések](#) is mutatják.

Másodszor, Lengyelország Brüsszellel való kapcsolata az utóbbi időben igencsak gondterhelt, leginkább a [bíróságok függetlenségét](#) érintő fenntartások, illetve a májusi [elnökválasztás megrendezését övező](#) alkotmányos-politikai-közegészségügyi aggályok miatt, így az Európai Uniótól aligha várhatja Kína növekvő befolyásának ellensúlyozását. Washington is egyre messzebb kerül, de más okból: igencsak úgy tűnik, az Egyesült Államok feladni készül világpolitikában játszott meghatározó szerepét, és inkább magára koncentrál – a koronavírus okozta válság után talán majd még inkább. Ez a folyamat igen látványos azon bánásmódban, ahogyan Donald Trump kezeli az Egyesült Államok által felállított nemzetközi intézményrendszert: 2019-ben a [WTO-t tette döntésképtelenné](#) kereskedelmi háborúi közepette, a koronavírus kapcsán pedig a [WHO finanszírozását vonta meg](#). Az így kiüresedni kezdő intézményrendszer újjászervezését szemmel láthatóan Kína igyekszik megvalósítani: a március 13-án a 17+1 tagjai között folytatott, a [koronavírus kezeléséről szóló videokonferencián](#), amikor ellátták a többi tagországot tapasztalataikkal és tanácsaikkal, arra is utaltak, hogy létre szeretnének hozni egy [nemzetközi közegészségügyi együttműködést](#). Nem szabad megfeledkezni, a nemzetközi kapcsolatok kutatásában [elfogadott nézet](#) szerint a hegemonok egyik fontos jellemzője, hogy elég erősek a nemzetközi intézményrendszer saját kezű formálására.

Lengyelország számára mindez azt jelenti, hogy valószínűleg hamarosan szembe kell néznie félelmével, és elkerülhetlenné válik a kínai befolyás jelenleginél jóval nagyobb szintje az országban. Abban Varsó csak reménykedhet, hogy ez megnövekedett orosz befolyást nem von magával – az [olajpiaci volatilitása](#) miatt ez is elképzelhető.

NÉMETH FERENC

A maszkdiplomácián keresztül Kína saját előnyére fordíthatja a világjárványt, ehhez pedig Szerbia akaratlanul is hozzájárul. Az ország, amely geopolitikai helyzete miatt jelentős pillére az Övezet és Út Kezdeményezésnek (*Belt and Road Initiative*), kijelentéseivel alááshatja az Európai Unió (EU) támogatottságát és normatív képességét nemcsak Szerbiában, hanem az európai társadalmak és politikai elitek körében is.

A koronavírus-járvány kezelésére érkező kínai [támogatások](#) (orvosi felszerelések, védőeszközök és szaktudás) szerb részről korántsem maradtak [titokban](#). Aleksandar Vučić szerb államfő Kínát méltató, és az ázsiai országot Szerbia igaz barátjának nevező nyilatkozatai bejárták a [hazai](#) és [nemzetközi](#) sajtót, Belgrád utcáin pedig [óriásplakátok](#) köszönik Hszi Csin-ping elnök és a kínai nép nagyvonalú segítségnyújtását. Ezzel párhuzamosan az EU felé pedig éles kritika hangzik el: az európai szolidaritás nem létezik, az csupán egy [tündérmese](#).

A kínai diplomácia számára Belgrád retorikája nem jöhetett volna jobbkor. A szerb elnök szavai indokot adhatnak más, a világjárvány által súlyosan érintett országok – mint például Olaszország és Spanyolország – és a közép-európai

uniós tagállamok számára az EU felé irányuló szkepticizmusok kinyilvánításához. A maszkdiplomáciával a politikai elitek mellett az európai állampolgárok szemében is növelhető az ázsiai országról kialakított pozitív kép: ez Szerbiában és a térségben az EU által képviselt normák csökkenéséhez vezethet. Kína ezáltal meggyőződhet arról, hogy az általa megtestesített irányzatra Európában is igény mutatkozik; ennek bizonyítását Szerbia pedig aktív résztvevőként, a kínai propagandagépezetbe illő módon, európai és globális szinten egyaránt elősegíti.

Szerbia külpolitikájában azonban nem jelent újdonságot a kelet és nyugat közötti balanszírozás, valamint az EU felé irányuló kritikai hangvétel sem. Belgrád ugyanis Moszkvával, a 2009-es stratégiai partnerségről szóló [megállapodással](#) pedig Pekinggel is intenzív politikai és gazdasági kapcsolatokat ápol. Az országban így Kína számos ágazatban (energetika, infrastruktúra-fejlesztés, védelmi szektor) jelen van, szerepét pedig a tény, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsának állandó tagjaként nem ismeri el Koszovó függetlenségét, még jobban megerősíti. Az EU-val ellentétben pedig Kína nem marasztalja el a szerb vezetést a jogállamisági kritériumok mentén, az ázsiai országból érkező hitelek és befektetések ugyanakkor nincsenek szigorú szabályozási, ellenőrzési és átláthatósági rendszerekhez kötve. A pekingi nagylelkűség azonban továbbra is megtévesztő: a koronavírus szociális és gazdasági hatásainak kezelésére az EU felől érkező pénzügyi [támogatás](#) mértéke jóval a kínai, illetve más, [harmadik országok](#) nyújtotta segítség felett áll. Ezt azonban [korántsem](#) övezi a szerb politikai elit és média részéről akkora visszhang, mint a Pekingből érkező segítségnyújtást.

A Kína és Szerbia közötti „vasbarátság” pozitívan hat Peking maszkdiplomáciájára. A koronavírus adta lehetőségeket kihasználva Kína pozitív renomét tud magának Európa-szerte építeni, amihez a szerb elnök az európai szolidaritás hiányával kapcsolatos megjegyzései még jobban hozzájárulnak. Az ázsiai ország szemében Szerbia az uniós belső piac kapuját szimbolizálja, így érthető, hogy a szerb elnök köszönetnyilvánítása miért járta be a világot: segítségével Kína gazdasági és társadalmi jelenléte és elfogadottsága Közép-Európában is megnőhet, Szerbia pedig tevékenységével előmozdította ezen cél elérésének sikerességét.